

	NAV OVERZICHT AKKERBOUWPUNTEN UIT VERKIEZINGSPROGRAMMA'S			
	<i>NB: waar niets staat ingevuld, staat er niets over dit onderwerp in het betreffende verkiezingsprogramma</i>			
partij	Voedselvisie	Doelsturing	Weerbare Teelt	Handelsverdragen
BBB	voedselzekerheid wettelijk meewegen in landgebruik. Voedselzekerheid Europese zaak, aanwijzen Food2050 gebieden.	sturen op doelen i.p.v. beperkingen opleggen.	voldoende dierlijke mest kunnen toepassen, mest is voeding i.p.v. probleem. Renure toestaan. Toelaten NBT.	Heronderhandelen Mercosur.
BVNL	uit de Green Deal en eigen voedselproductie behouden. Voedselsoevereiniteit speerpunt.	geen kalenderlandbouw, boeren bepalen zelf.	meer ruimte dierlijke mest. behoud toegelaten gewasbeschermingsmiddelen.	Gelijk speelveld ook wb productiewijze van import.
CDA	prod voor wereldmarkt, Europees en regionaal.	langjarige, voorspelbare doelsturing i.p.v. middelvoorschriften	investeringsimpuls geïntegreerde gewasbescherming. Verplichte verbetering water en bodem, maar wel door doelsturing.	Gelijk speelveld met import wb productiewijze en staatssteun.

NAV OVERZICHT AKKERBOUWPUNTEN UIT VERKIEZINGSPROGRAMMA'S				
<i>NB: waar niets staat ingevuld, staat er niets over dit onderwerp in het betreffende verkiezingsprogramma</i>				
partij	Voedselvisie	Doelsturing	Weerbare Teelt	Handelsverdragen
CU	Agrarische sector qua omvang en werkwijze in balans met natuur. Nieuwe eetcultuur promoten: lokaal en duurzaam.	duurzaamheidsdashboard, doelsturing	verplichtende Europese afspraken om gewasbeschermingsmiddelen af te bouwen, meer groene middelen	Gelijk speelveld ook op productiewijze met import.
D66	Er moet een voedselvisie komen. Alles moet kringlooplandbouw worden en de ketens moeten transparant worden. Minder export, meer kennisexport. Rijks koopt alleen bio in. Kringlooplandbouw door veilige reststromen als diervoeding.	vooral veel over sturende maatregelen opleggen. Wel mineralenbalans per bedrijf.	geen preventief gebruik gewasbeschermingsmiddelen, meer groene middelen, mengteelten en ruimere rotaties.	
DENK				

NAV OVERZICHT AKKERBOUWPUNTEN UIT VERKIEZINGSPROGRAMMA'S				
<i>NB: waar niets staat ingevuld, staat er niets over dit onderwerp in het betreffende verkiezingsprogramma</i>				
partij	Voedselvisie	Doelsturing	Weerbare Teelt	Handelsverdragen
GL/PvdA	hoogwaardige productie voor NL en regio, Volkskantine met goed en betaalbaar eten, GLB omvormen naar Gemeenschappelijk Voedselbeleid met alleen beloning voor bio en NIL boeren en ecosysteemdiensten	verplichte deelname DAW maar wel eigen maatregelen kiezen	sturen naar NIL, kringloop, bio, gifvrij. Crispr-Cas e.d. alleen na toets op maatschappelijke wenselijkheid	Meer groene handelsverdragen met strengere eisen voedsel (niks genoemd over productiewijze).
JA21	Voedselproductie prioritair maken		robuuste rassen, NBT's	
NSC	Voedselzekerheid vraagt om ruimte voor gewassen en vee. Belangrijke rol vruchtbare NL delta voor voedselproductie. Aanwijzen agrarische hoofdstructuur met bescherming landbouwgrond, innovatieve gezinsbedrijven rijgen ruimte voor productie voor nationale en internationale markt. Unieke mondiale positie gebruiken om rol als producent van veilig, gezond en duurzaam voedsel te versterken. Strategie ontwikkelen voor voedselzekerheid op nationaal niveau.	Geen gedetailleerde voorschriften over de bedrijfsvoering. Boeren krijgen meer ruimte om zelf te bepalen hoe ze emissie verkleinen op basis van ASB.	Duurzaam bodemgebruik leidend. Steun voor innovaties om met minder water, energie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen goede productie te halen. Op EU-niveau streven naar meer natuurlijke gewasbeschermingsmiddelen.	geen steun aan handelsverdragen die afspraken over duurzame productie ondermijnen.

NAV OVERZICHT AKKERBOUWPUNTEN UIT VERKIEZINGSPROGRAMMA'S				
<i>NB: waar niets staat ingevuld, staat er niets over dit onderwerp in het betreffende verkiezingsprogramma</i>				
partij	Voedselvisie	Doelsturing	Weerbare Teelt	Handelsverdragen
SGP	voldoende en gezond voedsel essentieel. NL: bijdrage blijven leveren aan internationale voedselvoorziening, met name (NW) EU, aan productie groene grondstoffen en aan groen in en om het huis. Familiebedrijven. Zuinig zijn op vruchtbare landbouwgrond>>ruimtelijke bescherming. Bescherming tegen opkopers van buiten	Praktijktoets voordat regels worden ingevoerd. Gebruik maken van vakmanschap boeren bij regelgeving. Doelsturing i.p.v. middelvoorschriften. Samen met sector ASB . Keuze tussen simpele opgelegde maatregelen of doelsturing met maatwerk.	minder afhankelijk van chemische gewasbeschermingsmiddelen en niet-duurzame kunstmest. Meer praktijkonderzoek weerbare teeltsystemen. Inzet op weerbare teelt maar wel met behoud voldoende effectief middelenpakket. Dat moet ook aandacht hebben in EU toelatingsbeleid. Sneller vrijstelling bij knelpunten. Snellere toelating groene middelen, uitbreiding Ctgb. Ondersteuning precisietechnieken. NBT's mits binnen soortsgrenzen.	Niet duurzame import voorkómen. Landbouw buiten vrijhandelsverdragen
SP	waarderen duurzame boeren, stoppen schaalvergroting, export vooral buurlanden			tegen handelsverdragen vanwege verduurzaming landbouw

NAV OVERZICHT AKKERBOUWPUNTEN UIT VERKIEZINGSPROGRAMMA'S				
<i>NB: waar niets staat ingevuld, staat er niets over dit onderwerp in het betreffende verkiezingsprogramma</i>				
partij	Voedselvisie	Doelsturing	Weerbare Teelt	Handelsverdragen
PvdD	<p>duurzame landbouw garandeert betaalbaar en veilig eten. Plantaardig voedsel zonder gif en dierlijke mest en kunstmest. Meer boeren nodig. Er komt een integrale Voedselvisie.</p> <p>Publiekscampagne over plantaardig en biologisch. Overheid 100% bio inkopen en mobiele teams geven workshops op locatie. Productie voor NL en voor humaan, rest wordt natuur.</p>	Boerenvakmanschap wordt gewaardeerd.	Gifvrij. Geen teelten meer toestaan die geen duurzaam doel dienen maar wel gif vragen, gangbare bollenteelt afbouwen naar nul.	<p>Blokkeren vrijhandelsverdragen</p> <p>avnwege import minder duurzaam product. Heffingen aan EU grens voor voedsel wat we hier ook kunnen produceren. stadslandbouw, voedselbossen etc. stimuleren. Stoppen dumping exportproducten. Geen steun Mercosur. Gelijk speelveld productiewijze.</p>
PVV	houdt voedselvoorziening in eigen land en biedt eerlijke prijs			

NAV OVERZICHT AKKERBOUWPUNTEN UIT VERKIEZINGSPROGRAMMA'S				
<i>NB: waar niets staat ingevuld, staat er niets over dit onderwerp in het betreffende verkiezingsprogramma</i>				
partij	Voedselvisie	Doelsturing	Weerbare Teelt	Handelsverdragen
VOLT	Productie voor NL en wereldmarkt wat we duurzaam kunnen produceren. GLB naar ecosysteemdiensten i.p.v. voedselproductie. Europese prijsafspraken en ecolabel. In 2030 30% bio.			Natuur en mensenrechten leidend in handelsbeleid, geen Mercosur.
VVD	behoud innovatieve agrarische sector	metingen op bedrijfsniveau., ASB	toelating groene gewasbeschermingsmiddelen en Renure	gelijk speelveld, meer handelsverdragen maar gelijke standaarden
	afkortingen:			
	TBO= Terreinbeherende organisatie			
	ASB= Afrekenbare StoffenBalans			
	NBT= nieuwe veredelingstechnieken (new breeding tecvhniques)			

partij	inkomen	water	en verder
BBB	Bevorderen korte ketens en afstanden door prijsverschil. Ruimte voor nieuwe agrarische concepten. GLB simpeler en GO afgeschaft.	Bodem en waterkwaliteit verbeteren. Verbieden stoffen die niet uit water gehaald kunnen worden. Behoud uitgefilterde grondstoffen. Behoud geborgde zetels waterschappen. Beter kijken naar verdeling zoetwater over NL en uitstroom beperken.	landbouw-inclusieve natuur. Geen verplichte braak. Beter onderwijs over voedselproductie. Langjarige contracten agr. natuurbeheer. Beter beheer ganzen. Nieuwe biodiversiteit. ambities in overleg landbouw, jacht, TBO's en ecologen.
BVNL	keurmerk Farmer Friendly	overheid faciliteert beregening	geen opkoop landbouw grond voor natuur. Betere bestrijding ganzenoverlast.
CDA	Boeren die door willen ondersteunen. Goed verdienmodel en voldoende tijd voor transitie. Vergoedingen gr/blauwe diensten. Eerlijkere margeverdeling in de keten.		kortere ketens, minder schaalvergroting. Herstel OVO driehoek. Beschermd status vruchtbare landbouw grond!

partij	inkomen	water	en verder
CU	Nieuwe verdienmodellen: neveninkomsten, eerlijkere margeverdeling, echte prijs berekenen. Desnoods Landschapsbelasting op voedsel. Keten draagt bij aan agrarisch natuurbeheerkosten. Meer coöperaties en PO's	Onttrekken grond- én oppervlaktewater vergunningsplichtig! Als DAW niet werkt, maatregelen in wetgeving (en doelsturing dan??).	kringlooplandbouw, extensiveren. Grondgebonden melkveehouderij, intensieve veehouderij alle mest verwerken. Gebruik kunstmest afbouwen, vervangen door eiwitgewassen groenbemesters en dierlijke mest. Inkomensondersteuning alleen voor vergroening. Afwegingskader functieverandering landbouw grond, grondbanken inzetten voor kringlooplandbouw. Investeer in eiwittransitie en teelt andere gewassen. Sommige gewassen niet op uitspoelingsgevoelige gronden. Ecologische autoriteit Landbouw.. Startpremie jonge boeren mits ze vergroenen. Verpachters mogen extra eisen stellen. Basisscholen: boerderijbezoek, schooltuin of natuurbezoek. 37000 ha extra bos. belonen boeren en TBO's voor natuurbeheer. Behoud open landschappen. Energieopwekking toerekenen aan landbouw sector.
D66	eerlijke prijs voor boer en consument. Eén duurzaamheidslabel. Afnemers betalen duurzaamheidspremie. EU minder geld naar landbouw en meer naar innovatieve industrie. Nieuwe verdienmodellen, NIL, groenblauwe diensten, C- vastlegging. Kringlooplandbouw.	Waternormen: minder mest en gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, ruimere buffers rond N2000. Grondwatergebruik vergunningsplichtig. Bij droogte gaan drinkwater en natuur boven landbouw en industrie.	Meer natuur (30.000 ha in 2030, 160,000 ha in 2050). Minder export. Geen preventieve inzet gewasbeschermingsmiddelen (!). Landelijke eisen aan grondgebruik, bepaalde teelten niet in droogte- of uitspoelingsgevoelige gebieden. (Dieren krijgen gewasresten, voedselresten en insecten. Kennelijk ook geen gras meer). Minder tot geen kunstmest meer, wel Renure. Wel meer groene gewasbeschermingsmiddelen. Akkerbouw: gemengde teelten en ruimere rotaties. Bollen alleen nog bio. Vooral kennistransitie nodig in landbouw (!): kennisvouchers. Verbeteren ANLb.
DENK			Kritische herbezinning op EU regels, deze moeten in lijn zijn met buurlanden (stikstof). Realistisch meten natuurkwaliteit.

partij	inkomen	water	en verder
GL/PvdA	nieuwe verdienmodellen door groenblauwe diensten en neveninkomsten,	breder teeltvrije zones. onttrekken grondwater vergunningsplichtig, zachte overgangen zee-achterland, zoet-zout overgang Lauwersmeer.	meer expertise bij overheid', ondersteunen boeren naar duurzaam en NIL, minder roulatie topambtenaren, grondbank en voorkeursrecht alle grond, , realiseren Oostvaarderswold,
JA21			vergoeding blauwe diensten, eerlijke prijs. Akkerbouw draagt bij aan klimaat mitigatie. kritisch op Green Deal.
NSC	Goed verdienmodel gebaseerd op eerlijke prijs voor boeren. Langjarige afspraken betaling groenblauwe diensten.	Deltaplan water voor betere omgang met wateroverlast en droogte. Meer waterberging. Bebjoud waterschappen. Schoner water, óók wat NL instroomt. Watergebruik minderen en betere afweging grootschalig gebruik industrie incl. datacenters.	Inzet voor robuuste natuur incl. landschapselementen. Redden 'snipper natuur' heroverwegen. Beheersing wolf. Veehouderij meer grondgebonden. Minder ruimte intensieve veehouderij. Stimuleren teelt eiwitgewassen en vezelgewassen. Minder gewasbeschermingsmiddelen in de sierteelt. Meer onderzoek naar combi's van gewasbeschermingsmiddelen. In keten afspraken over betere toegang consumenten tot bio en streekproducten. Makkelijker voor boeren om eigen producten op eigen erf te verkopen. Overheid koopt duurzaam en regionaal geproduceerd voedsel in. Stoppen met Aeries en piekbelasters aanpak. Natuurbehoud en -herstel op basis van waarnemingen en advies EA. Regionale grondmobiliteit met rechtsbescherming grondeigenaren. Geen zonneakkers. Wel steun voor biobased grondstoffen, niet voor verbranden biomassa.

partij	inkomen	water	en verder
SGP	<p>mogelijkheid fiscale klimaat- en investeringsreserve, landbouwvrijstelling en lagere energiebelasting en BTW moeten blijven voor landbouwbedrijven. Directe inkomenssteun niet belasten met vergroeningseisen, max 40% naar eco, m.n. om landbouw minder kwetsbaar te maken voor droogte en ziekten. Beter bescherming boeren in mededinging, verbod op misbruik machtspositie voor afnemers aanscherpen, reële vergoedingen kwaliteitseisen. Fair trade. Markt- en prijsbeleid kan nodig blijken!</p>	<p>waterschappen ondersteunen landbouw in zoeken naar oplossingen voor voldoende zoetwater</p>	<p>geen zonneparken op landbouw grond. Investeringsfonds duurzame landbouw, mede gevoed door heffingen supers. Stimuleringsregelingen jonge boeren behouden. Pachtwet aanpassen zodat het duurzaam financieringsinstrument blijft. Bij vrije(re) prijzen koppeling aan opbrengend vermogen. Particulieren vrijstelling Box3. Knelpunten MFL opheffen. Fiscale afrekening stoppers omlaag. Eenvoudiger voor akkerbouw en veehouders om samen mestboekhouding te hebben. Geen verplichte afvoer mest veehouders. Mestbeleid meer gebiedsgericht, bij hoge opbrengsten meer ruimte. fosfaatvrije voet alle meststoffen met hoog OS, dierlijke kunstmestvervangers toelaten. Meer aandacht bodembeheer en invloed van beleid daarop. Meer kringloop door versoepeling gebruik diermeel en insecten als veevoer. Meer budget ANLb. Jacht voor wildbeheer nodig. NL moet zich sterk maken voor behoud kwekersrecht., geen patenten op planten(eigenschappen).</p>
SP			

partij	inkomen	water	en verder
PvdD	GLB op de schop: alleen geld voor omschakeling naar duurzaam en plantaardig, daarna afgeschaft. Meer ruimte voor boeren in markt.	Geborgde zetels afgeschaft. Bij droogte krijgt natuur voorrang boven landbouw. Grondwateronttrekkingen vergunningsplichtig.	75% red veestapel, luchtvaart veehouderij en banken verliezen uitzonderingspositie klimaatmodellen (??), agro-industrie betaalt mee aan transitie. Einde bijmengverplichting biobrandstoffen, geen landbouwgewassen in de tank. Stoppen met mestvergisters. Einde monoculturen. Veel meer natuur, omvorming landbouwgrond. Verbod op gebruik landbouwgif. In en rond N2000 geen landbouwgif en kunstmest. Grondwaterstand niet laag voor landbouw. Intensieve bemesting landbouwgrond stoppen door verminderen aantal dieren. Verkoop gewasbeschermingsmiddelen wordt verboden. Wilde dieren worden niet gedood. Geen landbouwgewassen gunstig voor ganzen rond vliegvelden. Alleen wildschade vergoeding als boer diervriendelijk heeft geprobeerd te verjagen. Overheid: nieuwe landbouwvoorlichtingsdienst. Functie volgt bodem i.p.v. andersom (?). Ruimere rotatie aardappelen verplicht (>3jr). Monoculturen worden strokenteelt. Injecteren mest en kunstmest worden verboden en vervangen door plantaardige mest en groenbemesters. Ploegen wordt verboden. Wel gewassen voor biobased. Stimuleren klassieke veredeling, geen gentech. Octrooien op leven verboden. NL zet zich in voor kwekersrecht. Belangen omwonenden gaan voor die van telers. Pachtcontracten met strenge voorwaarden duurzaam gebruik.
PVV			

partij	inkomen	water	en verder
VOLT			Zonnepanelen verplicht op daken. Grondgebonden veehouderij, geen bioindustrie meer. Afschaffing landbouwvrijstelling.
VVD	eerlijkere margeverdeling		moderniseren natuurwetgeving